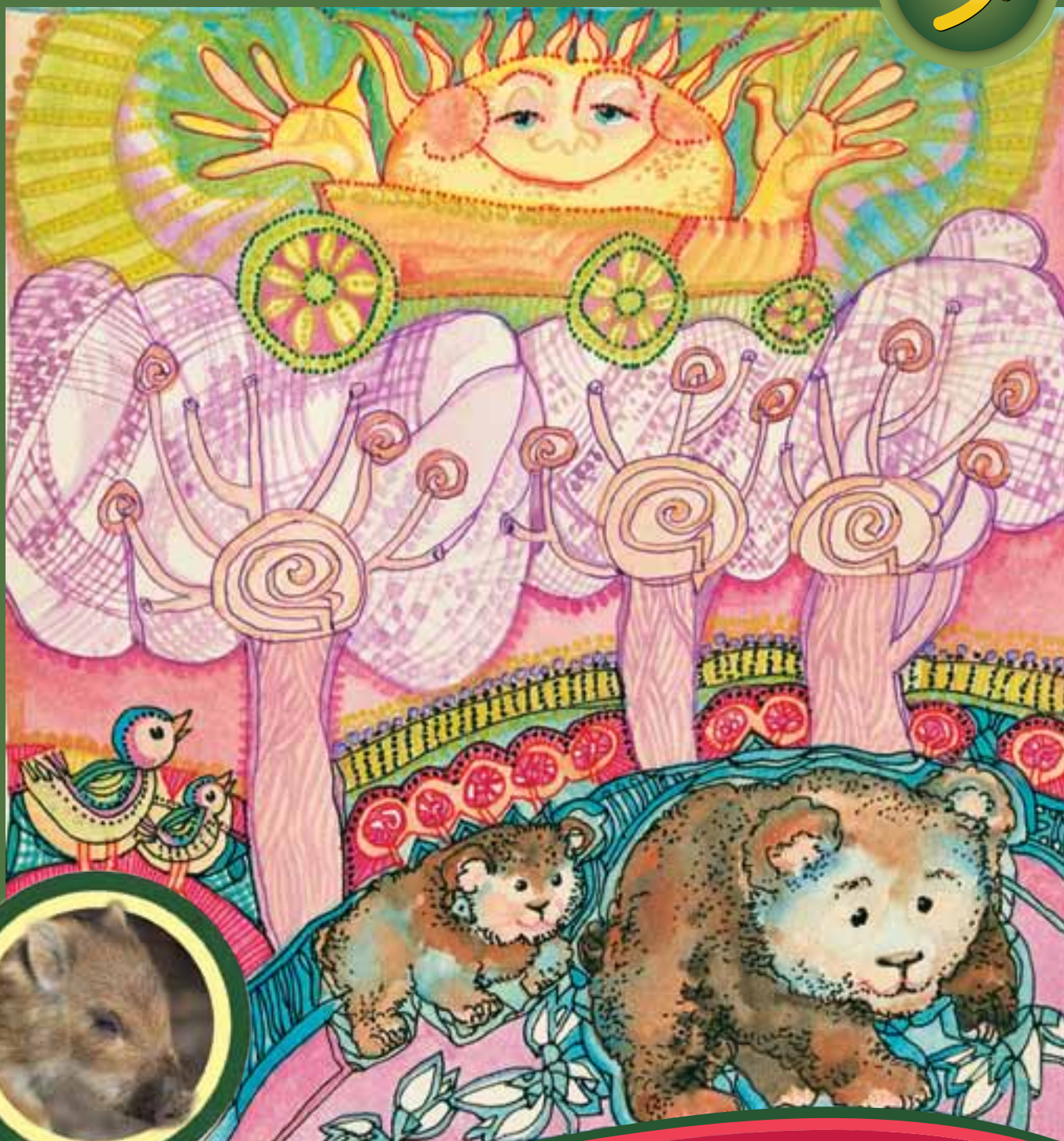

2011. MÁRCIUS • LV. ÉVFOLYAM • 619. SZÁM

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

3.

POSZTER

MÁRCIUS 15. • A TITKOS FA • VADMALAC, AZ EBADTA • GYERTEK NAGYERNYÉBE

Március 15-e Nemzeti Ünnepeink: az 1848-as forradalom és szabadságharc évfordulója. Az ébredő természettel éledjen újra magyar életkedvünk, tetterőnk és szabadságszeretetünk.

SZÉCSI MARGIT

Szép Március

Szép Március, szeles fényes,
sűrű ibolya-fejékes.
Olvad szívemből a bánat,
kitűzhetem öreg kokárdámat.

Szép Március, szeles fényes,
sűrű ibolya-fejékes.
Csontomat vizeid mossák,
ragyogj nekem, örök világosság!

A szilágysomlyói III. A osztály munkája

MÁNDY STEFÁNIA

Víg fecske- nóta

Pattanj, rügy,
csattanj, fütty,
csivitt!
A nap van itt,
a tavaszi tűz.

Zöldellj, lomb,
fuss el, gond,
csivitt!
Fényostort hajt,
a hegyekbe űz.

Erdő hív,
minden szív
vidul,
boldog zaj
este se csitul.

Most viríts,
kikerics,
csivitt!
Szirom száll,
tollunkra simul.

Szél libben,
megrezen
a víz –
Libbenti szárnyát
a szomorúfűz.

Pattanj, rügy,
csattanj, fütty,
csivitt!
A nap van itt,
a tavaszi tűz

Az ünnepi rajzok egy részét a kolozsvári Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány rajzpályázatára érkezett munkákból válogattuk.

Kerekes Erzsébet Gabriella,
Jegenye

Józsa Vilmos,
Kolozsvár

FÜZESI MAGDA

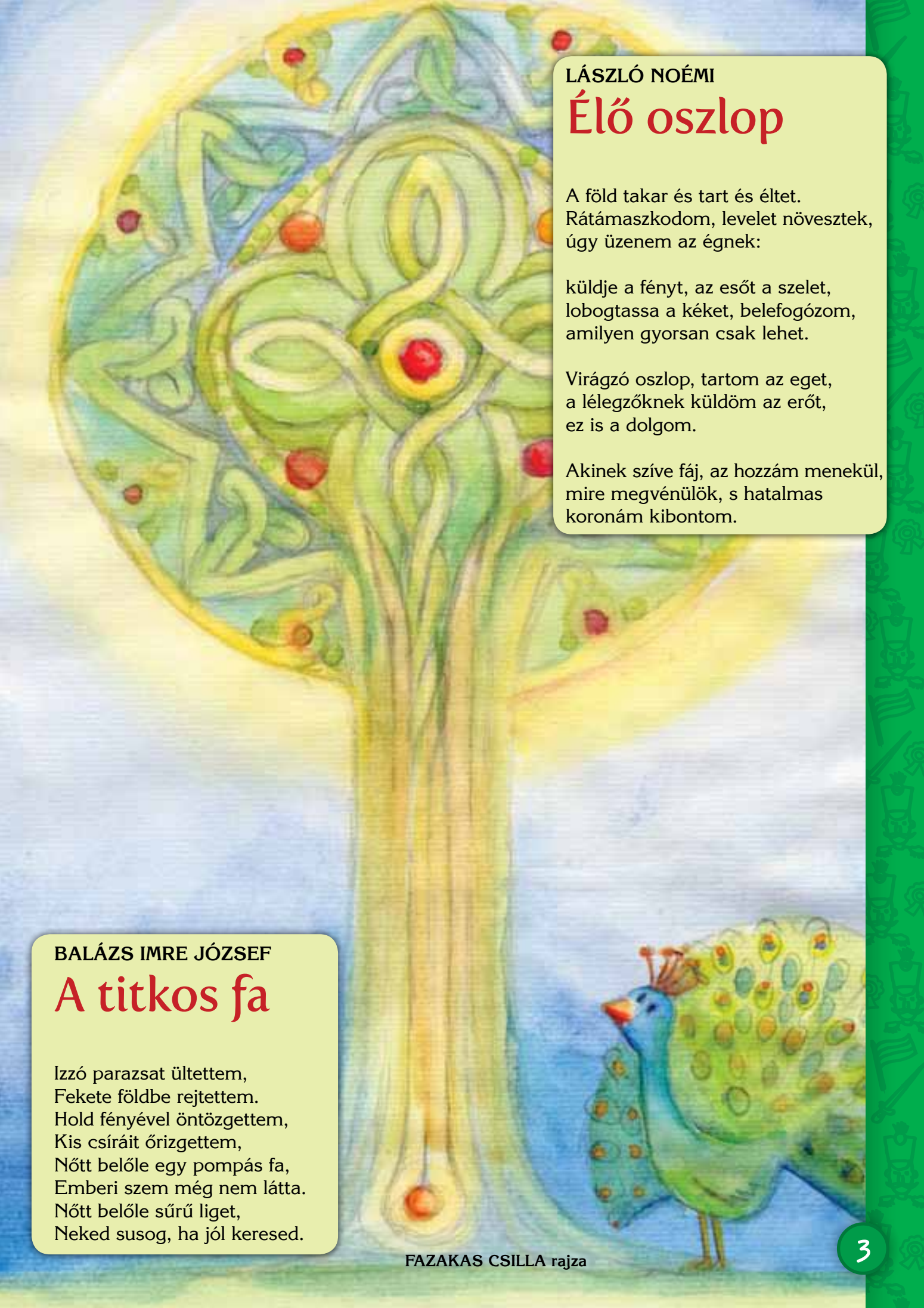
Tavas libben

Tavas libben, felragyog,
eliszkolnak a fagyok,
zuhog a nap a tájra,
a fekete határra,
a nyújtózó folyóra,
meg a tóra, a hóra.

Leng ibolyák kék ruháján,
tulipánok bóbitáján,
elsuhan a barackfáig,
rózsaszín tündérré válik.

Tavas libben a tájra,
az éledő határra,
rigó füttyén felnevet,
kékre festi az eget.

Tavas libben. Elszalad.
Marasztalnád – nem marad.
Fűzfa ágán megpihen,
s eltűnik a semmiben.

LÁSZLÓ NOÉMI

Élő oszlop

A föld takar és tart és éltet.
Rátámaszkodom, levelet növesztek,
úgy üzenem az égnek:

küldje a fényt, az esőt a szelet,
lobogtassa a kéket, belefogódom,
amilyen gyorsan csak lehet.

Virágzó oszlop, tartom az eget,
a lélegzőknek küldöm az erőt,
ez is a dolgom.

Akinek szíve fáj, az hozzám menekül,
mire megvénülök, s hatalmas
koronám kibontom.

BALÁZS IMRE JÓZSEF

A titkos fa

Izzó parazsat ültettem,
Fekete földbe rejtettem.
Hold fényével öntözgettem,
Kis csíráit őrizgettem,
Nőtt belőle egy pompás fa,
Emberi szem még nem látta.
Nőtt belőle sűrű liget,
Neked susog, ha jól keresed.

FAZAKAS CSILLA rajza

MÁTÉ ANGI

Volt egyszer egy tengerész (7.)

Az eső elállt, indulhatott a kapitány Narancshal keresésére.

Lecsúszott a csigalépcső karfáján, a kapucsengőről lebogozta a már sápadt léggömb-Holdat, elővette zsebéből Narancshal fényképét, kicsit megsimogatta, majd felragasztotta a Holdra, felírta a fénykép alá, hogy: KERESSEM NARANCSHALAT, és szélnek eresztette, vissza az égre.

Úgy gondolta, majd csak lesz valaki, aki észreveszi a holdhordozta képet, aztán üzen neki, hogy merre keresse a barátját.

Leült a járda szélére, és várta az üzenetet.

Eközben a Hold hordozta a világban Narancshal fényképét, s mutatta földeknek, vizeknek. A földekről, vizekről sokáig nem jött válasz, ám egyszer mégis kattogás hallatszott, a sápadt Hold lenézett a földre, s egy rákot látott a patak partjáról integetni, mint aki valamit mondana. Megközelíteni nem merte, féltette sárga hasát a kattogó ollóktól, de messziről odatartotta a fülét:

– Vidd el ezt annak, aki küldött – hajtogatott repülőt egy papírlapból a rák, és fel-

dobta a Hold feje búbjára. – Ez talán segít a keresésben.

A sápadt Hold fényesedni kezdett, örömeiben is, és amúgy is este közelgett, s vitte feje búbján a hajtogatott repülőt, a rák üzenetét.

A kapitányt ott találta, ahol hagyta, szürke volt az arca, mint a járdaszél, amin ült, vagy az esteledés, ami lassan körülvette. A Hold megrázta a fejét, leröpült búbjáról a papírrepülővé hajtogatott üzenet. A kapitány kisimítgatta térdén az összevagdossz szélű papírt, és a léggömb-Hold fényénél betűzni kezdte:

Volt egyszer egy zöldes fejű rák.

Zöldes feje alatt volt barnás hasa.

Barnás hasán tíz lába, körbe-karikába.

Tíz lábából kettő olyan, hogy olló volt a végén.

Ült egy pataknak a partján a rák, és találgatósat játszott:

– Mit is vágjak, mit is vágjak? Mondjuk, levágom a bajuszomat. Vagy a katica egyik pöttyét. A szitakötő körmeit. Megcikkakkozom a füvek végét, azt a végét, ami az ég fele mutat.

Így ült a fövényen a rák, és találgatott.

Addig találgatott, míg belefáradt.

Mert sem a bajusz-, sem a pötty-, sem a körömvágás, de még a füvek cikcakkozása sem volt kedvére való.

– Ehh – ejtette bele unatkozva ollós lábát a patak vizébe.

Belelógatta: szétnyitotta, összecsuksa, ollói vagdosták a vizet.

A patak addig hosszan zúgott-búgott. Most ez a hosszú zúgás-búgás felvágódott apró loccs-csubbokra, felvágta a rák:

– Csubbl-loccs, csubbl-loccs – így.

A rák nyitogatta az ollóit, a patak pedig aprókat csubbogott, felvágott darabokból való patak lett immár.

Ha tehette, a rák tavasztól télig játszotta a kitalálósat, s mindegyik játékában azt találta ki, hogy le kell ülnie a patak partjára, vágnia kell az ollóival. Azt kell vágnia, ami eddig egyben volt, vágni a hosszan zúgó-búgót. Ha tehette, így csobogtatta a patakot.

Aztán eljött az az idő, amikor a patak vizét a tél befagyasztotta. Ott didergett a rák, dörzsölte, fújogatta ollós és ollótlan lábait a zúzmarás fövenyen, aztán nyitogatta ollóit, kaparásztá velük a vastag jeget, mindhiá-

ba, semmi csobogás nem lett attól. Csupán, mintha apró korcsolyák karcoltak volna, az hallatszott.

Megtudta így a rák, hogy most tél van, s ekkor leköltözött a jég alá.

A jég alatt csak a homály látszott nagyon, s azt a nagyon látszó homályt bizony nem szerette a rák.

Eszébe jutottak akkor más, szépen látszó dolgok, s ezért a jég aljára – mi a patakra borult – ollóival nagy napokat és felhőket karcolt, madarakat, s mindent, mik az égen laknak.

Azután a hátára feküdt, vitte a patak, s ahogy fölneézett a karcolt jégre, repültek a madarak, a felhők, a napok, s mindenek, mik az égen laknak.

A kapitány felállt a járda széléről, úgy, mint aki valamit megtudott:

– A rák azt üzenté, ki kell találni valamit, a keresés nemcsak az, hogy menni kell.

KÁNYÁDI SÁNDOR

Tavaszelő

Zajlik a Küküllő,
vonszolódva lépdél,
hátán a sok súlyos
dirib-darab jéggel.
Egyik-másik tábla
tutajnak beillő,
emeli, billenti,
viszi a Küküllő.
Viszi, s ha megunja,
kiveti a partra,
hogy a nap egy kicsit
vékonyítson rajta.
Vállra veszi újra,
s kéri, invitálja,
hogy a nap is üljön
föl a tutajára.
Haszna is van ám az
együtt-utazásnak:
elolvad a jég, s a
füzek kibarkáznak.

CARLO COLLODI

Pinokkió

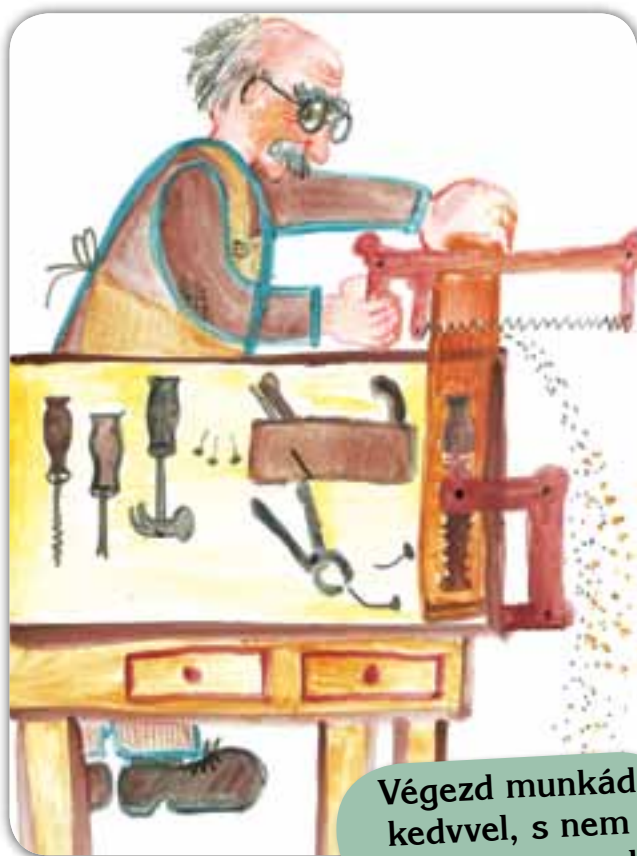
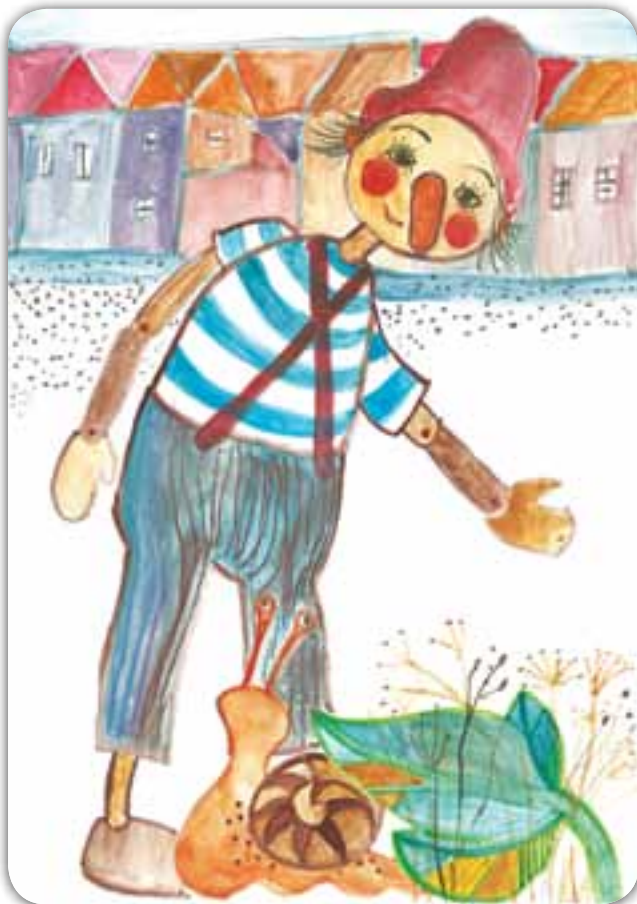
Fordította RÓNAY GYÖRGY

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy darab fa. Mégpedig nem is valami pompás, hanem csak egy közönséges tuskó.

...Ebből a tuskóból faragta ki Dzsepettő, az öreg asztalos Pinokkiót, aki fabábu létre minden tud, és el is követ, amit egy szemtelen, vásott, lusta és meggondolatlan kisfiú képes megtenni. Rengeteg kaland és viszontagság során észhez tér, és szorgos, gondoskodó, igazszívű fa-fia lesz Dzsepettónak. Még azt is megérdemli, hogy....

De lássuk az utolsó fejezetet:

Ettől fogva öt hónapon át mindennap hajnalban kelt, és ment a kertészhez vizet húzni; így kereste meg a pohár tejet, amire az öreg Dzsepettónak nagy szüksége volt. Megtanult azonfölül kosarat fonni; szép kosárákat font, akadt is a piacon mindig

Végezd munkád kedvvel, s nem fáradsz benne el.

vevő az árujára. Ebből a pénzből tartotta el a papáját, s még félre is tudott tenni. Megtakarított filléreiből először is könyveket vett, s estéit azzal töltötte, hogy írni, olvasni, számolni tanult.

Dzsepettő a jó koszon napról napra erősödött; de napról napra duzzadt az a kis szütyő is, amiben Pinokkió a pénzt tartotta. Mikor aztán kellően kövérré dagadt, egy reggel azt mondta papájának a bábu:

– Kiszaladok a piacra, veszek valami rendes ruhát magamnak.

Ahogy a piac felé igyekezett, az egyik bokorból valaki a nevén szólította. Odanézett: egy csigabiga ült a fűvön egy levél alatt.

– Nem ismered meg? – kérdezte a Csigabiga.

– Úgy rémlik, valahol már láttalak...

– Nem emlékszel a Tündér szobalányára?

– Jaj, Csigácskám, hogyan emlékezném!

– kiáltott föl Pinokkió. – Hol van a Tündér? Mi van vele? Haragszik még rám?

– A Tündér beteg, és ráadásul úgy elszegényedett, hogy egy falat kenyérré sincs pénze. Kórházban fekszik...

– Édes, kedves anyácskám, drága Tündérem! Megyek, meglátogatlak...

– Ilyenkor nincs látogatás – mondta a Csigabiga.

– Te se mehetsz be hozzá?

– Én igen...

– Akkor megkérlek, vidd el neki gyorsan ezt a pár fillért...

Ruhát akartam venni rajta, de az ráér; most az a legfontosabb, hogy a Tündér semmiben se lásson szűkséget.

A Csigabiga elvette a pénzt, és futni kezdett vele, olyan gyorsan, mintha nem is csiga lenne, hanem nyúl vagy őzike.

– Várj még! – kiáltott utána Pinokkió. – Mikor mehetek be hozzá?

– Holnap! – kiáltott vissza futtában a Csigabiga, és egykettőre eltűnt.

Dzsepettónak az volt az első kérdése, ahogy Pinokkió hazaért:

– Hát az új ruha?

– Egyet sem találtam, ami rám illett volna – felelte a bábu. – Majd legközelebb...

Aznap este kétszer annyi kosarat font a tanulás után, mint amennyit egyébként szokott, mert most már nemcsak Dzsepettóról kellett gondoskodnia, hanem a Tündérről is.

Mikor végzett a kosárfonással, lefeküdt, és nyomban elaludt.

Azt álmodta, hogy nyílik az ajtó, belép a Tündér, leül az ágya szélére, és azt mondja:

– Derék gyerek vagy, Pinokkió. Jó szíved van, és én megbocsátom érte minden eddigi komizásodat. Azok a gyerekek, akik nem hagyják el a szüleiket, hanem szeretettel ragaszkodnak hozzájuk, és ha kell, gondoskodnak róluk, megérdemlik, hogy boldogok legyenek. Te is megérdemled, légy hát te is boldog!

Azzal a Tündér eltűnt, és az álom véget ért. Pinokkió fölébredt, és ahogy megdörgölte a szemét, egyszerre úgy érezte, a szeme is más, mint eddig volt, az arca is más, és a keze is. Kiugrott az ágyból, gyertyát gyújtott, izgatottan a tükörhöz szaladt: szép, kedves, vidám arcú kisfiú nézett szembe vele.

– Papa! – kiáltotta ujjongva. – Papám! Apácskám! Ide nézz, mi lett belőlem!

– Igazi kisfiú – mondta az öreg Dzsepettő mosolyogva. – Az én igazi kisfiam.

Közben megvirradt; és csak most vették észre, hogy a kunyhó is szép kis házzá változott, az ágy mellett a széken vadonatúj ruha fekszik kiterítve, a ruha tetején pedig egy erszény: benne ugyanannyi arany, ahány fillért előző nap Pinokkió a Csigabiga útján a Tündérnek küldött.

A szobából ajtó nyílt egy pompásan berendezett asztalosműhelybe, és Dzsepettő már fogta is a gyalut, már dolgozott is, mintha soha semmi baja sem lett volna; arca frissebb, pirosabb volt, mint valaha, és csak az ősz haja meg az ősz szakála mutatta, hogy bizony eljárt fölötte jócskán az idő.

– Apácskám! – lelkesedett Pinokkió a vadonatúj ruhájában. – Milyen szép lett itt minden! És te is meggyógyultál, te is milyen jókedvű vagy!

Az öreg letette egy percre a gyalut.

– Így van ez, fiam – mondta. – A jó gyerekek körül minden otthon megszépül, és minden arc csupa mosolygás.

És tovább dolgozott, vidáman fütyürészve.

A munka és boldogság egy úton jár.

SZABÓ ZELMIRA rajzai

**Madár repülésre,
az ember munkára
született.**

Mesterségem címere

Asztalos, ács, fafaragó

Dzsepettó apó vésője nyomán a fatuskó megelevenedett, és Pinokkió szökkent elő belőle. Ha a valóságban nem is szólal meg, de a fának élteiben, holtában „lelke” van, s ezt minden igazi asztalos tudja, és értő munkával felszínre is hozza. Gyertek el velem egy asztalosműhelybe. Szipantsátok be a frissen gyalult deszka illatát, fújjátok le a forgácsot, és simítsátok végig ujjbegyetekkel az esztergakés nyomán alakuló selymes, kecses formákat. Ha nincs fából a szívetek, megérezitek, milyen szép a fával dolgozni. Felsorolni is nehéz, hányféle, fához kötődő mesterség közül választhattok.

- Az erdész az erdő rendjének őre. Sok egyéb mellett felügyeli a fakitermelést és az erdőtelepítést. Fontos ez, mert a hajdani favágó a fejszével, fűrészszel még csak néhány fát, a mai gépesített, nagyüzemi **fakitermelés** ripsz-ropsz egész erdőségeket dönt ki. Ahhoz pedig évek kellene, hogy a régi helyén új erdő sarjadjon. Ma már a **favontatók**, **-úsztatók**, **tutajosok** munkáját is többnyire gépek végzik.

- A fűrésztelepen vastagabb, vékonyabb **deszkát**, **lécet**, **gerendát** vágnak a rönkökből. A forgácsot, hulladékfát, ágakat megőrlik, a fűrészport ragasztóval keverik, lemezzé préselik. A legtöbb

bútor ma már ilyen **farost-lemezből** készül, de felületét vékony, tetszetős falemezzel borítják, furnérozzák.

- Hány szál gyufát használtok el naponta? Olcsóbb a gyufánál – legyintünk, és elfelejtjük, hogy a **gyufagyárak** is rengeteg fát emésztenek fel.

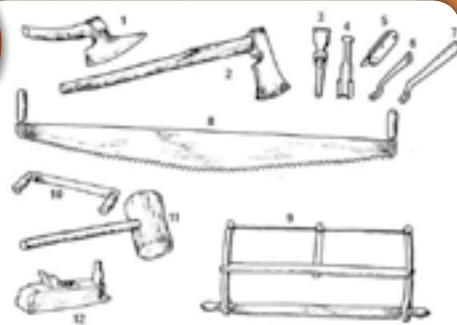

Ki találta fel a gyufát?

- Erdőt „esznek” a **papírgyárak** is, de a **cellulózból**, melynek a fa az alapanyaga, nemcsak papír készül. Fontos iparág ez, – most is papírt tartasz a kezvedben –, de aki a fát szereti, ne papírgárba menjen dolgozni, hiszen az állatbarát sem a húsfeldolgozóban keres munkát. Gondolj a fákra, amikor a papírt gyűröd, dobod, pazarlod.

• Vajon fog úszni ez a hajómodell? A nagytudású **hajóácsok** ma már csak csónakot, de évezredek át hatalmas hajókat, gályákat építettek. Őket az acéltestű hajók, a **bognárokat**, **kerekesekeket**, a **kocsi-, szer-
kér- és hintógyártókat** a gépkocsik, a **zsindelyfaragókat** a cseréptetők elterjedése fosztotta meg munkájuktól.

Tudod a régi
asztalosszerszámok
nevét?

• Cseberből vederbe. Ma már nem fürdünk fakádban, és a műanyag-hordók, a fémtartályok szinte min-
dent elnyelnek, de a nemes italok, főleg a borok továbbra is fahordóban
készülnek – **kádárokra** tehát „szép,
új” világunknak is szüksége van.

• Évezredek óta fontos mesterség az **ácsé**, aki a ház tartóvázát, oldal- és
tetőgerendáit és az állványokat fa-
ragja, ácsolja, szerkeszti egybe. Az **épületasztalos** ajtót, ablakot, padlót, fabur-
kolatot, az **asztalos** bútorokat készít – régen
műhelyben, ma óriási gyárakban.

Fejtsd meg
a képrejtvényt.

Melyik ácsszerszámot
rajzolták Ács község
címerébe?

• A **műbútorasztalosok**, **fafaragók**, népi
díszítőmesterek ma is kézi szerszámokkal
faragják, mintázzák bútoraikat, dísztárgya-
ikat, a **szobrászok** pedig művészi alkotá-
saikat.

• A **restaurátor** a műkincsek orvosa. A
fából készült alkotások égnek, korhadnak,
kopnak, szú, gomba rágja őket. A restau-
rátor tisztítja, javítja, kipótolja őket, helyre-
állítja régi pompájukat.

• A fahangszerek készítői is alkotómunkát
végeznek még akkor is, ha gyárban, sorozatban hajlítják a
kecses hegedűt vagy gitárt, hiszen tudás és lélek is kell ahhoz,
hogy szépen szóljon a hangszer. A leghíresebb **hangszerkészítő
mester**, az olasz **Antonio Stradivari** 300 évvel ezelőtt összesen

1100 hegedűt, hárfát, csellót és gitárt alkotott, melyekből 650 maradt fenn. Egyik
hegedűjét 2006-ban 3,5 millió dollárért adták el.

• Bármelyiket választod a felsoroltak közül, szép és régi lesz a mesterséged, hiszen már **az első ember** is az ágat hegyesre törte, a lombot földellé fonta, a rönköt öblösre égette. Később kő-, majd fémszerszámokkal vágta, faragta, fúrta, csiszolta a fát. Kezdetben indával kötözte, aztán szeggel, vaspánttal, ékkel, enyvvvel illesztette össze a darabokat.

A fűrés **egyiptomi** találmány, akár csak az **összetartóval** csupán alvásra szolgált, nem naphosszat tartó étkezésre, heverészésre, mint a görögöknél és a rómaiaknál. Az állatláb formájú lábak indulásra készen, előre mutattak. Különleges asztalostudás kellett a szarkofág elkészítéséhez, mely az emberi test formáját követte, dombormű, képírás és színes rajzok díszítették.

• Az olajfestéket Egyiptomban, a lakkot Indiában használták először. Az ott honos lakkfából csapolták. Színe eredetileg fekete és vörös, de már az ókorban arany-, ezüst és gyöngyházport kevertek bele.

• Mezopotámia fában szegény, ércekben gazdag volt. Ezért csupán a bútorok, oszlopok, kapuk tartóvázat ácsolták fából, s ezt domborított réz- és bronzlemezekkel borították, aranyveretekkel díszítették. Ismerték a mennyezetes ágyat.

• Az ókori görög majd a római asztalosok már készítettek keretbetétes, intarziás, ezüst-, elefántcsontberakásos bútort. Csak a szigorú Spártában nem volt szabad gyalut és egyéb csiszolószerszámot használni, mert szerintük a kényelmes bútor veszélyes elpuhuláshoz vezet.

• A középkorban mesterfalvakba majd céhekbe tömörültek az egy szakmához értők, így a famunkások is. Ők őrizték és adták tovább a mesterség titkait. Messze földön híresek voltak a barcasági ácscéhek, a székely és a kalotaszegi kapu-, kopjafa-, bútorfaragók, illetve -festők.

Nincs benne szeg, mi tartja össze?

- A **reneszánsz** tovább finomította az ókorban már ismert asztalostechnikákat. A lombfűrész, a furnérvágó gép feltalálása általánossá tette a **furnérozást**. Az olcsóbb alapfát értéke-
sebb furnérlappal borították, amelybe beleágyazták az **intarzi-
át**, a csont-, gyöngyház- és teknőcberakást.

- A **szekrény** késői, alig 500 éves, német találmány. Azelőtt
ládában, **szuszékban**, polcon, fogason tartották a ruhát,
edényt, élelmet. A vaspántos, faragott vagy festett ládák sok-
féle méretben, alakban, sokféle céllal készültek: padként, fek-
helyként, asztalként, utazáskor bőröndként használták őket.

Mi a ládafia?
Hogy hívják a
hozományosládát?

- A rokokó és a barokk korszak a bútorokat is túlcicomázta.

- A gépesítés első lépése, az **esz-
tergályozás** a fúróval egyidős, és
a tengely körül elforduló
darab szabályos faragását
jelenti. A döntő lépést a **kéz-
műves termeléstől a nagy-
üzemi sorozatgyártás** felé
150 évvel ezelőtt a német

Michael Thonet tette meg
azzal, hogy feltalálta a gőzöléssel
hajlított fából készült bútort, melyből
olcsón, géppel akárhányat lehet készíteni.

A mester haláláig 3 és fél millió **thonet-szék** készült el. Ez az
elődje a mai fém és műanyag csőbútoroknak.

Ám ma már tudjuk, hogy **Műanyagból** nem teremthetünk
IGAZI otthont magunk köré. Készítsd fából házad, bútorod,
játékok. Ismerd meg, és szeresd a fát, hisz olyan, mint mi:

nincs két egyforma köztük. A tölgy kemény, a
fenyő puha, a haboskőris művészi rajzolatú, az
ébenfa fekete, a cédrus dacol az idő-
vel. Egyik hajlékony, másik törik,
hasad vagy faragható. És mindnek
más az erezete – az élet-
meséje, mit a Teremtő írt
bele.

Zsigmond Emese

RUSZ LÍVIA rajza

FODOR SÁNDOR

Vadmalac, az ebadta

Részlet a CSIPIKE, A GONOSZ TÖRPE című meseregényből

Vadmalac, az Ebadta, sehogyan sem akart hinni a Csipikéről szóló híresztelésnek. Még hogy Réz Úr! Miféle Réz Úr? Hiába próbált azonban Csipike felé látogatni, a szülei riadtan kergették vissza. Ezúttal azonban sikerült megszöknie. Légyölő Galócahoz ment, tudta, nemsokára Csipikének is ott kell lennie.

– Aha! – vette észre Csipike. – Hát te hol voltál tegnap?

– Nem engedtek. Nagyon félnek tőled az öregek. Engem is féltenek. Rettentően.

– Helyes – bólintott Csipike. – És most miért jöttél?

– Megszöktem.

Csipike szemében gonosz fény csillant.

– Ide hallgass, Vadmalac. Én, a te urad és jótevő parancsolód, elrendelem, hogy most azonnal fald fel Légyölő Galócát!

– Nem én.

– Hogyhogy nem?! – Csipike szeme rettentően villogott.

– Úgy, hogy csípős.

– Híj, fékomadta! Akkor miért jöttél ide minden reggel?

– Szerettem nézni az elrettentő példát. Ma nem lesz?

Csipike csípőre tette a kezét. Ilyenkor volt a legfélelmetesebb.

– Híjnye, ostoba malaca, te nem félsz tőlem, uradtól és jótevő parancsolódtól? Ha most azonnal nem kérsz tőlem sírva bocsánatot, hívom Rettenetes Réz Urat és...

Csipike azt hitte, mihelyt a félelmetes nevet kimondja, Vadmalac rögtön visítani kezd, és elszalad. Tévedett. Vadmalac kíváncsian bámult reá.

– És?

– És akkor véged lesz, te boldogtalan!... Na... Mi lesz? Hívjam?

– Hívjad!

Szerencsére nem került rá sor. Vadkan bácsi az egész erdőt tűvé tette Vadmalac után, sehol sem találta. Rosszat sejtve lopakodott Csipike bükkfája alá. Rémülten pillantotta meg egyetlen gyönyörűséges magzatát a halálos veszedelem kellős közepén.

– Eltakarodsz innen?! Indulsz azonnal haza?

De mennyire, hogy indult Vadmalac; Csipikétől meg a Rettenetes Réz Úrtól nem félt egy csöppet se, ám az öreg éles agyától annál jobban. Sivalkodva menekült. Vadkan bácsi utána robogott.

Csipike megkönnyebbülten sóhajtott fel.

– Szerencséje...

A vaddisznó és a vadmalacok

Megjelent 1788-ban. Átdolgozta VÉGH GYÖRGY

Fenn a magas hegy tetején, az árnyas bükkösben élt egy vaddisznómama hat vadmalacával. Egész álló nap perelni kellett a kis haszontalan rőfikékkal, mert azok bizony sohasem akartak szót fogadni neki.

Abban az erdőben csak egyetlen nagy tölgyfa állott, ez hullatta kedvenc csemegéjüket, a finom, ropogós makkszemeket. A vadmalaccsemeték egész nap ott tanyáztak alatta, túrták a földet, keresték a lehullott makkokat, vagy orrukat feltartva nézték, mikor hullik le egy-egy makkocska.

Egy délután, amikor a vaddisznómamának dolga volt az erdőszélen, a hat kis testvér összedugta az orrát, majd a legidősebb vezérletével nekiláttak a fa gyökerének. Az volt ugyanis az ötletük, hogy mit várakozzanak ők minden egyes makkszemecskére – sokkal jobb, ha kidöntik az egész fát, és akkor az összes makkot egyszerre megehetik.

Még szerencse, hogy a mamájuk idejében visszaérkezett az erdő széléről.

– Ti szerencsétlenek! Mit csináltok? – kiáltott fel kétségbeesetten. – Arra nem gondoltok, hogy holnap is kell enni? Így, ha keveset is, de mindennap hullat nektek a fa a makkjaiból, de ha kidöntitek, egy hétig dínomdánomozhattok belőle, s aztán éhen halhattok.

Néhány nap múlva a vaddisznómamának meg kellett látogatnia egyik nagynénjét a szomszédos erdőben. Alig húzta ki a lábát az erdőből, a kis haszontalanok hanyatt-homlok szaladtak a tölgyfához. Hogy sűrögtek-forogtak! Délutánra kidöntötték a fát, s dagadtra tömték a bendőjüket.

– Nem volt igaza édesanyánknak! Hiszen milyen jóllaktunk, és még mennyi maradt rajta! Ebből életünk végéig eléldéglélhetünk – mondta a legidősebb vadmalac.

El is éltek belőle vagy hat napig, de a hetedikre egy szem makkjuk sem maradt. Éhesen, szípgova csavarogtak az erdőben, de egy fia makkot sem találtak.

Másnap reggelre mindannyian rettenetesen korgó gyomorral ébredtek. Még szerencse, hogy a legkisebbnek életre való ötlete támadt:

– Ha nem akarunk éhen halni, édesanyánk után kell mennünk. Biztosan megbocsátja, hogy engedetlenek voltunk. És azt hiszem, ha találunk még egy makkfát – azt már nem fogjuk kidönteni!

NARSUCÁR

Egy vaddisznó arra jár,
pocsolyára rátalál,
nagy örömmel belemegy,
összevissza hempereg.

Gryllus Vilmos

A vaddisznó

Házi disznófajtáink őse. A disznók ólban tartása csak a múlt század elején vált általánossá, azelőtt a „ridegtartás” volt szokásban: a kondát vagy csürhét a disznópásztor, azaz a kanász vagy kondás kihajtotta a legelőre, ahol a disznók nagy területen szétszóródva, maguk keresték meg táplálékukat. Ezek a szabadban tartott disznók jobban hasonlítottak vad őseikre.

A vadkan testsúlya meghaladja a két mászát, hossza 1,5-1,8 m, marmagassága 1 m. Testét hosszú, merev sörté borítja, amely a hátán felborzolódik, amikor az állat izgatott. Ezek a sörték a vadászkalapok díszei. A sörték alatt – különösen télen – finom, meleg, gyapjú „alsóneműt” visel.

Különösen félelmetesek a vadkan agyarakai. Ezek az állandóan növekedő szemfogak mindkét állkapocsban felfelé görbülnek, s akár a 20 cm-es hosszúságot is elérhetik. Mikor az állat rág, az agyarak állandóan egymáshoz fenődnek, így élesek, hegyesek, és súlyos sebeket ejtenek az ellenfélen.

A vaddisznók társaságkedvelő állatok, példásan összetartanak, a kan az egész fal-kát odaadón védelmezi.

Kedvenc tartózkodási helyük a fiatal lúcfenyves, ahol úgynevezett katlanokat alakítanak ki maguknak úgy, hogy pocsolya is legyen a közelben, amelyben kedvükre hempereghetnek, dagonyázhatnak. Az iszapfürdő után gyantás fák törzséhez dörögölöznek. A sárból és gyantából valóságos páncél képződik a testükön, ez védi őket a külső élősködőktől.

A vaddisznó mindenevő. Kitúrja a földből a férgeket, lárvákat. Megeszi a vakondot, egeret, pockot, de a páfrányok gyökertörzsét is. Kedveli a gombát, a hullott erdei gyümölcsöt, ősszel a tölgy- és bükkmakkot.

Ha beszabadul az erdőszéli megművelt területekre, hatalmas károkat okozhat a kukorica-, burgonya- és répa-földeken, nemcsak azzal, amit megeszik, hanem azzal is, hogy letapossa, feltúrja, pocsékká teszi a termést.

CSILLAG ISTVÁN rajza

A koca a kondától félrevonulva hozza világra malacait. E célból mohával, fenyőtűvel, páfránnyal és lombbal bélelt vackot készít magának. A kéthetes malacokkal viszsztatér a többiekhez.

„Malacóvoda”. Néha több koca társul, és közösen vezetgetik a malacokat. Ha valamelyik anya elpusztul, a többi örökbe fogadja az árvákat. A csinos, csíkos malackák vidám társaságot alkotnak. A kocák nagy komolyan haladnak elől, a malacok visítva, rőfögve szaladnak utánuk, miközben hol szétszóródnak, hol összetömörülnek.

Régen a vaddisznóvadászat igen veszedelemes volt. A vadkanra kutyákat uszítottak, a felfingerelt, dühös állatot előreszegezett lándzsával várta a vadász, majd késével adta meg neki a kegyelemdöfést. A sebesült kan veszedelmes ellenfél.

Kiskópé

Hol él a pekári, hát a varacskos disznó? Ez utóbbit miért hívják így?

Januári megfejtés: A farkasra legjobban hasonlító kutyafajta a német juhász. Bolyai János édesapját Bolyai Farkasnak hívták. **Díjat nyertek:** Halász Petra, Ávasújváros; Talán Vanda Helga, Marosvásárhely; Füstös Grete, Kolozsvár; a segesvári IV. C osztály.

A cartoon illustration of a young boy with blonde hair, wearing a yellow crown, a blue vest with black buttons, and a black and white checkered cape. He is holding a small, dark object in his right hand. The background is white with a red banner on the left side containing the text 'diventa' and a red star.

Havonta 5 divát
50 FÉNYVÉNYEK

A megfejtés 2. része

Nyertesek

A Rejtélykirály

A januári REJTÉNY-PÁLYÁZAT megfajtése:
Farkasszemel néz; Piroska. Nyertesek: Miklós Dóra, Lövéte; Oláh-Badi Klementina, Gelence; Székely Aletta Réka, Bethlenszentmiklós; Kiss Anita, Végvár; a szilágycsehi IV. A; a székelykövesdi III-IV.; a kovásznai IV. A osztály.

[illegible]

Ti küldtétek

1

Székely-Bányai Adrienn, Magyarlapád: már virít!

1. Váreпитő vízi emlős 2. Időmérő eszköz 3. Nyes 4. Becézett Izabella 5. Fogaival őrlő 6. Eladásra szánt termék 7. Gombolni kezd!

1			D
2			
3		Á	
4			
5			
6			U
7			

- Mit visel a béka a tóparton?
– Gólyaálló mel-
lényt.

- Anyu, az iskolában
azt mondják, hogy ál-
landóan hazudok!
– De Peti, te még
nem is jársz iskolába!

- Miért van a har-
kálnak csőre?
– Hogy ne verje be a
fejét a fába.

2

Antal Ákos és Balogh Zoltán, Kovászna: vi-
damságunk oka.

1. Innivaló 2. Mama párja 3. Tejtermék 4. Kerek
gyümölcs 5. Üvegből pohárba tesz 6. Amely
helyen 7. Ilyen ló is van 8. Bejárat a
szobába 9. Ásványi fűszerrel beszóró
10. Kék és sárga keveréke

1		T	
2			
3			Ó
4			
5		Ö	
6			
7			Z
8			
9			Z
10			

3

Nagy-Bíró Csenge, Bálványosvár: tör-
ténelmi esemény.

1. Retteg 2. Szaglószer 3. Ide-oda rán-
gat 4. Lábbal üt 5. Női énekhang 6. Észak
ellentéte 7. Anya párja 8. Jár 9. Folyónk
10. Méhek gyűjtik

1			L
2			
3		Á	
4			
5		L	
6			
7			
8			P
9		L	
10			

4

Albert Edina Evelyn,
Marosvásárhely: ked-
venc édességem.

1. Gubós növény
2. Menyasszony 3. Csú-
nya 4. Orosz uralkodó
5. Nem oda 6. Ha becé-
zik, akkor Pali 7. Alvásra
használt bútor 8. Vízpar-
ti növény

1			K
2			
3		Ú	
4			
5			
6			
7			
8			D

5

Hajdú Annamária, Szé-
kelyudvarhely: kedvenc
kutyafajtám.

1. Női név 2. ...-tábla,
régén az iskolások irkája
3. ...-bákom 4. Tapsifü-
les 5. Milyen a közepén!
6. Esztendő eleje! 7. Pa-
tás állata

1		Á	
2			
3			
4			
5			
6			
7			V

Mondd gyorsan: Egy száz
szász meg kétszáz szász az
hány száz szász?

Sógor Sámuel, Kolozsvár

– Peti, a vacsorádat
feltettem az internetre!

Találd ki!

6

A magyar szabadságharc szellemi vezérének neve alakul ki a rejtvény középső kockáiban. (A kialakuló megfejtést ne oszloponként, hanem soronként olvasd)

1. Eszem-iszom
2. Ráérősen
3. A házörző
4. Művészi alkotásra ösztönző hangulat
5. Zsíros
6. Észrevétlenül távozik

1					M	
2		A				
3					Y	
	4	I				
5	O					
6					O	

Sándor,
Kenyérhéjon táncol,
.....
Szép lányokért pityereg.

7

Az 1848-as forradalom idején játszódik az a regény, amelyet Jókai Mór írt, és amelynek címét a piros A betűtől indulva, körbe-körbe haladva olvashatod ki – bizonyos szabály szerint.

8

A keresztrejtvényből tudhatod meg a tréfás versike hiányzó sorát

VÍZSZINTES

1. A megfejtés
4. Középen kikel
7. Felvigyázója
8. Fűszernövény
9. Hosszú idő múlva
11. Kardvég!
13. Végig él, ... egy életet
15. Derék Éva névjegye
16. Repülő más irányba kényszerítése
19. Nedv
20. Négyre, ..., hatra
21. A máj váladéka
23. Kerti szerszám
25. ... csal, csapdába ejt
26. Fiúnév
28. Nagyon régi

FÜGGŐLEGES

1. Göögös lesz!
2. Végül mars!
3. Lámpát kikapcsol
4. Apósa
5. Kétkerekű, egyszerű szekér
6. Erdőt gondozó személy
10. KEÉŐ

1	2	3	U	S		4	5	6
7				8	A			
	9		10			11		
12	F		13			14		15
16	17					18		
19			20					21
22								23
24								25
26								27
28								

VAJNÁR ILONA rejtvénye

12. Kérdésre válaszoló
14. Pengető hangszer vagy olasz pénznem
17. Járásunk része

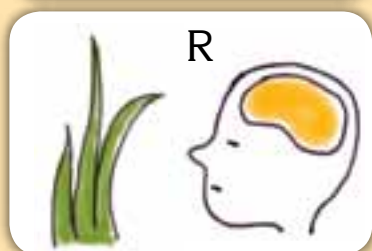
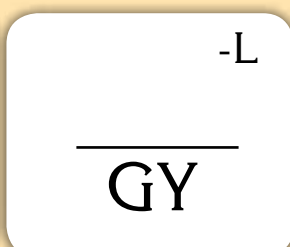
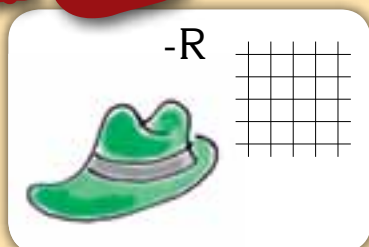
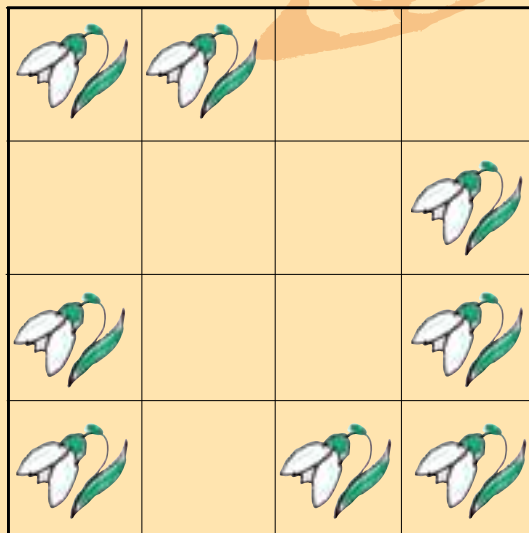
18. A földre szorít valakit, le...
22. Végül lepi!
24. Juttat-e?
27. Egyed Géza névjegye

9

10

Oszd fel a négyzethálót négy egyforma részre úgy, hogy mindegyikben két-két hóvirág legyen.

Négy asztalosszerszám – betű- illetve képrejtvényben.

Februári megfejtések

1. Február
2. Maszkabál
3. Balázs
4. Brumi Mackóvárosban

Maszat Művész

Vágj ki papírból néhány felhőformát. Kicsit nedvesítsd meg, hogy jobban tapadjon a rajzlapra. Halványkék festékbe mártott szivaccsal nyomogasd végig az egész lapot, majd óvatosan vedd le a felhőket. Ezután már a te dolgod, hogy madarat, lepkét, repülőt vagy éppen hőlégballont rajzolsz-festesz-ragasztasz a vidám, tavaszi, felhős égre.

Decemberi pozitív-negatív ötletünket szépen megvalósította az árpádi IV. B osztály (Somogyi Krisztián, 1); Kiss Csenge, Szamosújvár (2) és Szántó Izabella, Marosvásárhely (3).

1

2

3

Szólj, szám!

1. **Nyelvünk finom műszer.** Minden kis árnyalatnak értelme, szerepe van. Nem mindegy, hogy egybe vagy külön írjuk: **ezután, ez után, ezelőtt,**

ez előtt, emiatt, e miatt, efelől, e felől. Foglaltatok mondatba a szavakat, szerkezeteket.

2. **Nyelvünk tömör, egy tömbből faragott.** Képzők segítségével vonjátok össze egyetlen szóba az alábbi kifejezéseket: **nincs hiba benne, pöttyök vannak rajta, fésüli magát, mást kér meg, hogy leírja, Aradon született, tavaszi hangulatú, szekérrel, lóval együtt.**

3. **Nyelvünk történelem.** Gyűjtsetek régi és új, fával kapcsolatos foglalkozásneveket.

Januári megoldások: 1. Ady Endre/ Benedek Elek/ Jókai Mór/ Kipling, Rudyard/ May, Karl/ Móra Ferenc/ Salten, Felix/ Twain, Mark (A vessző azt jelzi, hogy az idegen nevet nem így használják, csak a betűrend kedvéért került előre a vezetéknév.) 2. A nyomában van, mindjárt utoléri. A farkasok egymás nyomába lépnek. A fiú apja nyomdokába lép. Móra Ferenc népmonda nyomán írta sok meséjét. Nyomon követi az eseményeket. Nyomás oka van rá. Nyomatékosan mondta ezt. 3. Farkas-éj, -éhség, -törvény, -ordító, -szem, -fog, -bőr, -köröm, -bunda, -tanya, -verem, -falka, -csapat, -kölyök, -csapda, anya-, apa-, rétifarkas. **Nyertesek:** Hajdú Csenge, Sepsiszentgyörgy; a szilágysomlyói III. B; a gernyeszegi III. B osztály; a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceum III. osztálya.

• **Válaszok Kószabósza januári kérdéseire:** Andersen meséjében a király új ruhája nem létezik, csalafintaságból, hazugságból és hiszékenységből „varrják”. A vargák utódai a cipészek, suszterek, cipőgyári munkások. Családnevek: Szabó, Takács, Tímár, Varga, Csizmadia, Szűcs, Kötő. Nem esett szó a gyűszűről, méteresről, vonalzóról, krétáról, mintáról, próbababáról. **Nyertesek:** a nagyváradi Juhász Gyula Iskola II. A; a marosvásárhelyi R. Guga Gimnázium IV. B; a nagybányai P. Dulfu Iskola IV. C osztálya; a maroskeresztúri III. B osztály.

Levelező

• A címlapon mackóék, alighogy felébredtek, hóvirágot szednek minden tavaszváró olvasónknak. Egy-két szállal többet azoknak,

akik levelet küldtek nekünk: **Varga Kitti**, Erdőfüle; **Gere Edit**, **Albert-Nagy Henrietta**, Kolozsvár; **Szántó Izabella**, **Burján Ferenc**, Marosvásárhely; **Fejér Edina**, Négyfalu; **Balog Enikő**, Désfalva; **Nagy-Bíró Csenge**, Bálványosváralja; **Bakos Gellért István**, Farkaslaka; **Albert Júlia**, Erdőfüle; **Ötvös Adorján**, **Ambrus András**, Kiskapus; **Péntek István**, Sárvasár; **Nagy Gréta**, Lemhény; **Kiss Csenge**, Szamosújvár; **Rácz Réka**, Monó; **Nagy Martin és Dániel**, Székelyszentlélek; **Bege Kamilla**, Gyergyóditró; **Pál Brigitta**, Csíkmenaság; **Sánta Laura**, Székelyvécke; **Madaras Szilvia**, Kibéd; **Szitás Anikó**, Brassó; **Lázár Henrietta**, Mezőbaj; **Bokor Anita és Tímea**, Kökös; a marosvásárhelyi M. Viteazul Gimnázium IV. D, az Unirea Nemzeti Kollégium IV. B, az Al. Ioan Cuza Gimnázium III. E; a szászrégeni A. Maior Gimnázium IV. B; a kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskola III. B; a gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Iskola II. A, III. C, IV. C, a Vaskertes Iskola II. B és III. A; a brassói Áprily Lajos Iskola IV. B; a szatmárnémeti Hám János Iskolaközpont II. és III. B, az A. Popp Líceum III.; a kolozsvári Zenelíceum IV. B osztálya; a marosbogáti II–IV.; az erdőszentgyörgyi IV. B és C; a bergenyei IV.; a körtvélyfái II. és III.; a tordai III. A és B; a kézdiszentkeresztii III.; a csíkmadarasi III.; a marosludasi IV. D; a kökösi II. és III.; a zabolai IV. B; a csíksgyergyói III.; az avasújvárosi II. B; a szilágysomlyói III. A és B; a gyergyóremetei II. B; az ivói IV.; a székelyszáldobosi IV. B; a barátosi II–IV. osztály.

Burján Ferenc,
Marosvásárhely

- **Károly Veronika** tanító néni csíkmenasági másodosait a Napsugár is segíti értékes hagyományaink őrzésében.

- A **szentegyházi Mártonffi János Iskola IV. A osztálya** minden hónapban jókedvvel, élvezettel oldja meg az összes rejtvényt a Napsugárból. Szeretettel küldjük el legsikerültebb munkáinkat, köztük **Tankó Előd** kollázsát – írta **Farkas Ildikó** tanító néni.

- *Csillogva-villogva ők lettek a nyertesek, s ennek nagyon örültek. Százegy pontot gyűjtöttek, iskoláknak dicsőséget szereztek.* – **Géczi Áron** versben számolt be arról, hogy a **szászrégeni A. Maior Gimnázium IV. B osztályának** csapata első lett a **Magyarói Iskola** által megszervezett körzeti anyanyelvi versenyen.

- A **tekerőpataki Tarisznyás Márton Iskola** lapjában, a **CÓKMÓK**ban a mi olvasóink munkái is megjelentek. Büszkék vagyunk rájuk, és köszönjük **Fodor Annamária** tanító néni-nek, hogy nekünk is elküldte kiadványukat.

- Pajti, aki a képen épp anyukám papucsát cibálja, arany retriever fajta, alig múlt fél-éves. Huncut és szeretnivaló. Sajnálom, hogy nem lehet mindenkinek ilyen kiskutyája. **Szántó Bíborka, Csíkszereda**

- Kisbaconba kirándultunk. A szülők is velünk jöttek. Megsimogattuk Elek apót: a kis parkban, padon ülve várja a gyerekeket – a szobra. **Fodor Anna és Mezei Tímea, Gyergyószentmiklós**

- Mi még csak kicsik vagyunk, de mégis szól a dalunk. Tanulunk, szórakozunk, van egy jó tanítónk. A radír és a ceruza készen áll az írásra.

Sárosi Katalin tanító néni madéfalvi III. osztálya

- *Most szólj, rigó, vidám napon, ma szavalóverseny vagy.* Vidékről és városokról, rigócskák szállnak a fákról. Gyönyörűen szavalgatnak, elfelejtik az izgalmat. – írta a **kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban** megtartott szavalóversenyéről **Pethő Róbert**, **tordai** olvasónk.

- A Napsugárt azért rendelem V. osztályban is, mert nagyon jó gyermekfolyóirat, és nem tudtam megválni tőle IV. osztály végén.

Nagy Eszter, Dicsőszentmárton

- A **szatmárnémeti Bálcescu-Petőfi Iskola IV. D osztálya** és **Szejke Otília** tanító néni nagyméretű, közös alkotáson örökítette meg, de már szívesen „raktárba tenné” a telet.

Itt születtem

A Gomolyát-tető alatt fekszik falunk

A hajdan szebb időket látott Bálintitt-kastély

A bárókert kincset érő fái

A felújított iskola

Marosvásárhelytől, a Megyeszékhelytől 10 km-re északkelet irányában terül el **Nagyernye** község.

Északkeleten, keleten, és délkeleten dombok övezik. A legnevezetesebb a Gomolyát, az ernyeiek legkedveltebb dombtetője.

Orbán Balázs szerint több elképzelés is lehet a falu nevét illetően. Feltehető, hogy a XIV. században itt élt Erneyei nevű főúrtól, esetleg a XIII. században élt Erneyei nevű erdélyi bántól nyerte nevét. Lehetséges az is, hogy a falut körülvevő erdők, esetleg a sok forrás miatt „érnyés” terület jelzőből alakulhatott ki az Ernye név.

A falunkon keresztülvezető országút keleti oldalán áll a Bálintitt féle kastély, előtte és körülötte nagy kiterjedésű parkkal. Bálintitt báró kastélya az 1800-as években épült, gótikus és klasszicista stílusjegyeket hordozott, de később átépítették az épp divatban lévő stílus formájára.

Az egykori bárókertbe mesterséges tavat is ástak, mely ma is megcsodálható, nyáron békalencse borítja. A tó körül évszázados fák magasodnak. A hajdani dendrológiai kert értékes egyedei közül ma is zöldell még néhány ritka és védett fafajta, ilyenek az amerikai feketedió, a kínai mézesfa, a szivarfa, a páfrányfenyő, az ostorfa.

Évtizedeken át iskola működött a kastélyban, de mára a 2004-ben kibővített, kétszintes, új épületbe költözött az I–VIII osztály. Iskolai könyvtárunk is van, és múzeumunk, ahol számos történelmi tárgyat tárolnak falunk egykori kincseiből.

Iskolánkban számos hagyomány él, melyhez mi gyerekek is igen ragaszkodunk. Ilyen a „Nagy őszi séta a Gomolyát-tetőre”, amibe a kötélhúzástól a zsákugrásig, a focitól a faágsátor építéséig minden belefér. Az egyik igen jelentős mulatság a novemberi iskolabál,

*Falutérkép –
gyerekszemmel*

*Művelődési ház
és polgármesteri hivatal*

*2009 óta ebben a sport-
csarnokban tornászunk*

Jancsik Pál költő volt a vendégünk

melyre szülőket várnak a szervezők, játékonysági céllal. A bevételt az iskola javára fordítják. Ilyenkor iskolánk tanulói megcsillogtatják színpadi tehetségüket a szülők és a pedagógusok szórakoztatására. Tavaly a mi osztályunk is fellépett nagy sikerrel, bizonyítva színjátszó kedvét. A karácsonyi ünnepély is felemelő, a farsangi bálon kiszabáb égetésre is sor kerül, s számunkra a legviccesebb, hogy a tanító nénink is jelmezbe öltözik. Jelentős a Március 15-i ünneplés, májusban az anyákat és nagymamákat köszöntjük. Rendezvényeinknek a Művelődési Otthon biztosít teret, mely a 2006-ban újraépült Polgármesteri Hivatal épületében van. A hivatal parkjában Apafi Mihály erdélyi fejedelem szobra áll, akit 1661-ben választottak fejedelemmé Libáncs mezején, Nagyernyén.

Versenyeken, vetélkedőkön veszünk részt, tanítóink felkészítenek, bíztatnak, díjaznak bennünket. Többnapos kirándulásokat szerveznek számunkra, hogy kielégítsék „ottalvós buli” igényünket is. Tanítóink író-olvasó találkozókra is szerveznek, találkozhattunk Kányádi Sándor kortárs költőbácsival, legutóbb pedig Jancsik Pál költő volt kedves vendégünk Kolozsvárról.

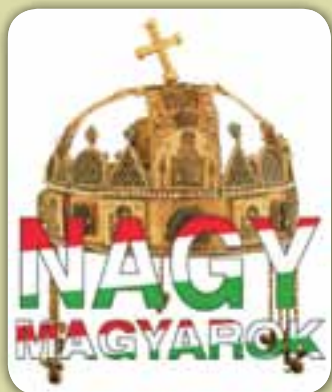
Így zajlanak a dolgozós hétköznapiak és az ünnepek, hogy további erőt nyerjünk az elkövetkező feladatainkhoz.

Számunkra Nagyernye az a szent hely, melyhez ragaszkodunk, s ha kedvetek tartja, utazásaitok során kanyarodjatok felénk.

Amennyiben lehetőség nyílik cikkünk megjelentetésére, méltó búcsúzás lenne ez a Napsugártól, emlék maradna a közös munka és játék öröme, hisz négy évig lestük a folyóiratot, először a kis testvér Szivárványt, majd ahogy felcseperedtünk, már a színvonalas, igényeinket kielégítő Napsugárt.

**Az összeállítást
Jenei-Szenner Emőke Szende
tanító néni és tavalyi
IV. osztálya készítette.**

Magyar származású operatőrök, színészek

A filmvilág legáhíttabb kitüntetése az 1929-ben alapított Oscar-díj, melyet évente fényes gála keretében adnak át. A 24 magyar vagy magyar származású Oscar-díjas közt van színész, rendező, operatőr, zeneszerző, forgatókönyvíró, látvány-, jelmez-, díszlettervező, technikai szakember és sminkes is, hiszen minden film egy-egy kisebb hadsereg közös munkája.

- **Rózsa Miklós** több mint 100 amerikai film zeneszerzője. 16 alkalommal jelölték Oscar-díjra, háromszor meg is kapta, például a *Ben Hur* zenéjéért.

- **William S. Darling**, azaz Sándorházi Wilhelm háromszoros Oscar-díjas látványtervező. **George Pal** (Marczincsák György Pál) technikai újításaiért és életművéért ugyancsak háromszor vehette át az Oscar-díjat.

- **Zsigmond Vilmos** és **Kovács László** Hollywood két világhírű magyar operatőre. 1956-ban menekültek el Magyarországról, miután vásárlószatyorba rejtett kamerával végigfilmezték a forradalom eseményeit. A kalandos körülmények között megmentett tízezer méternyi felvételtől készítették el *Magyarország lángokban* című dokumentumfilmjüket, melynek óriási szerepe volt abban, hogy a világ tudomást szerzett a budapesti eseményekről. A legnagyobb rendezőkkel, színészekkel dolgoztak együtt, „*akik engedték, hogy »magyarosan« fotografáljam filmjeiket*” – vallotta Zsigmond Vilmos.

Sok más mellett Kovács László az operatőre az *Alice Csodaországban*, a *Huckleberry Finn* című filmnek is. Mindketten számos szakmai elismerésben részesültek. Zsigmond Vilmost négyszer jelölték Oscar-díjra, 1978-ban meg is kapta. A csúcson sem felejtették el magyarságukat.

- **Koltai Lajos** az Oscar-díjas *Mephisto* című film operatőre, Szabó István rendező állandó alkotótársa, őt magát is Oscar-díjra jelölték a *Maléna* című filmért. Kossuth-díjas, érdemes művész, tagja az Oscar-díjat osztó amerikai filmakadémiának és az Amerikai Operatőrök Egyesületének.

- **Sára Sándor** Kossuth-díjas operatőr, filmrendező. Dokumentumfilmjeivel, egyéni látásmódjával hozzájárult a magyar filmművészet nemzetközi sikeréhez. Megrendítő alkotásokban örökíti meg a magyar történelem fájdalmait.

- **Pados Gyula** az operatőre Antal Nimród Magyarországon és Amerikában forgatott filmjeinek, köztük a nagysikerű *Ragadozók* (*Predators*) című akciófilmnek.

- Magyar az édesanyja **Gavin Finneynek**, a *Harry Potter* egyik operatőrének is, aki ezt nyilatkozta: – *Nagyon büszke vagyok magyar származásomra. Ismerem a nagy magyar operatőröket, talán nyomdokaikba léphetek. Az angol nemzeti film- és televíziós iskola operatőri szakának vezetője is magyar, Ernie Vince.*

A film világában a legtöbb fény, ünneplés és pénz a színészeknek jut. A reflektor-sütötte film-égbolton felfényllett és kihunytt több ezer filmcsillag közt számos magyar is volt.

Lugosi Béla

- **Paul Lukas** (Lukács Pál) 1944-ben Oscar-díjat kapott. **Peter Lorre**, azaz Löwenstein László számos rémfilm főszereplője volt. Azért beszél az összes *Drakula* idegenszerű angol kiejtéssel, mert az első Drakula alakítója, **Lugosi Béla** akkor még nem tudott rendesen angolul.

- Nagykőrös büszkesége, Hajmássy Ilona **Ilona Massey** néven lett amerikai filmcsillag. 1956-ban tüntetések szervezték a magyar forradalom támogatására, ezért a kommunista hatalom soha nem engedte hazatérni.

- **Gábor Zsazsa** Magyarországon született, 70 amerikai film-ben játszott, az utolsót 76 évesen forgatta. Róla mintázták a Barbie-babát.

- Magyar származású **Tony Curtis**, **Drew Barrymore**, aki gyermekként lett világhírű az *E.T.* című filmmel, **Mariska Hargitay**, az Oscar-díjas **Goldie Hawn**, **Paul Newman** és **Adrien Brody** is.

Zsigmond Emese

Gábor Zsazsa

Tony Curtis

Goldie Hawn

A hunok hazát keresnek

Elmondta a bukaresti Nagy Andrea 2010 májusában a marosvásárhelyi Országos Regemondóversenyen.

Sok-sok esztendeig békességben éltek Szittyaországban Hunor és Magyar ivadécai. Úgy elszaporodtak, mint fűszál a réten, s alig fértek el egymástól. Ha a hun halász ki akarta vetni hálóját a folyóba, rátámadt a magyar halász:

– Ez az én folyóm, keress magadnak hálót máshol!

Máskor meg a hun pásztor kergette el a magyar pásztor barmát a legelőről:

– Itt az én marhámnak terem a fű, szedd fel innét a sátorfádat!

Egyszer aztán azt mondták a hunok vezérei a magyarok vezéreinek:

– Az itt a hiba, testvérek, hogy kicsiny már Szittyaország két ilyen nagy népnek. Gyertek, keressünk közösen más hazát, ahol jobban elférünk.

– Ha megint közös hazában telepszünk meg, megint nem férünk el egymástól. Ha nem ha ti itthagytok bennünket, és kerestek magatoknak új hazát, nekünk, magyaroknak elég nagy lesz Szittyaország – felelték a magyarok.

A hunok fölszedve sátraikat, elbúcsúztak magyar testvéreiktől. Megígérték nekik, hogy ha olyan hazára találnak, amely őket is be tudja fogadni, hírt adnak magukról.

Volt a hunoknak egy szentnek tartott sasféle madaruk, a turulmadár. Az röpködött előttük, az utat mutatva, mikor megindultak új hazát keresni napnyugat felé.

Sok országot bejártak, sok népet legyőztek, míg elértek a Duna mellé, a mai Magyarországra. Itt a római nép volt az úr, mégpedig igen nagy úr. A világ egyik szélétől a másikig ért a római császár hatalma.

Nem is ijedt meg a római császár, mikor meghallotta, hogy jönnek a hunok.

– Legalább egy néppel több lesz, aki engem szolgál – mondta kevélyen, s megüzente a hunok királyának, hogy aranyban fizesse neki az adót.

A hunok királya pedig azt üzenete vissza:

– Én az adót nem arannyal fizetem, hanem vassal. Küldeni se küldöm, hanem magam viszem.

S amit ígért, állta is. Úgy zúdult a hun lovasok fürgetege a római császár hadinépére, hogy lehetetlen volt előttük megállni. Futott a római, győzött a hun, s véres csaták után megdobbantotta a hunok királya lábával a földet:

– Ez a föld pedig most már az én fajtámé marad a világ végezetéig!

Ezt a hun királyt, aki népének új hazát szerzett a Duna-Tisza mentén, Atillának hívták.

Mátyás király megleckézteti Miklós püspököt

GALEOTTO MARZIO nyomán írta LENGYEL DÉNES

Elmondta a varsolci
Albert Lénárd
2010 májusában
a marosvásárhelyi
Országos
Regemondóversenyen.

Amikor Miklós püspök, a pápa magyarországi követe megérkezett Mátyás király udvarába, mindenki tisztelettel és szeretettel fogadta. A püspök jól érezte magát Magyarországon, ezért amikor elvégezte a rábízott ügyeket, Budán letelepedett, és a király vendégszeretetére bízta magát.

Ám Miklós püspök nem olyan ember volt, amilyennek tisztos arca és nyájas beszéde mutatta. A bárny bőrében farkas rejtőzött: ravasz hízelgéssel és hamis politikával az ország előkelőit mind megcsalta, egyedül a király látott át a szitán.

A püspök majd az egyik, majd a másik főúrra árulkodott, ezzel akarta a király szívét megnyerni. Mátyás rá akarta venni, hogy nyíltabban beszéljen, és ilyeneket mondott neki:

– Alig bírom elhinni, hogy ezek az urak az ellenségeim lennének, hisz nincs semmi okuk, hogy ellenem támadjanak.

Ekkor a püspök még hevesebben kezdte rágalmazni a magyar urakat. Amikor azt hitte, hogy a királyt teljesen a markában tartja, még vakmerőbb lett, és azok ellen is áskálódni kezdett, akik csak jót tettek vele.

A király elhatározta, hogy a püspököt példásan megbünteti. Így szólt hozzá:

– Meglakolsz, ha nem tudod bizonyítani, amit a magyar urakról pletykáltál.

Ekkor a püspök tűzbe jött, és kijelentette, hogy mindezt az urak szemébe is megmondja.

Nemsokára az urak Budán tanácsot tartottak. Ekkor a király megkérdezte a püspököt, hajlandó-e az urak szemébe mondani a vádjait? Miklós püspök igennel vála-

szolt, mert nem gondolta, hogy erre a szembesítésre sor kerül.

De a király az urak elé állította a püspököt, és azt mondta:

– Leplezd le ezeket az urakat, tedd meg, amit már régen kívántál.

Amikor aztán a püspök látta azok tisztos arcát, akik csak jót tettek vele, kincsekhez és méltóságokhoz juttatták, lehorgasztott fejjel hallgatott. A király így szólt őhozzá:

– Ha nem nézném, hogy a pápa követe vagy, megbüntetnék. Egy pápai követhöz legkevésbé sem illik ilyenfajta viselkedés, hanem inkább valamiféle hitvány csaloához. Most pedig takarodj az országomból. Vidd hírül, hogy az egész világ megtudja: Mátyás sohasem volt barátja a gaztevőknek és csallóknak, de legkevésbé az ármánykodóknak.

A püspök megszégyenülten kullogott el, és soha többé nem tette be a lábát Magyarországra.

Szép március!

• A marosvásárhelyi Bălcescu Gimnázium VI. C osztályának tanulói, akik még mindig hű Napsugár-olvasók, kollázs-kokárdát küldtek nekünk Nemzeti Ünnepünkre.

Az én hazám Erdélyország.
Itt lakom és itt is élek,
szeretem, és meg is védem.

Te vagy az én otthonom.
Gondviselő karjaidban
Biztonságban vagyok én.
S hogyha tudnám,
s megtehetném,
Mindig veled maradnék.

**Szabó Dóra Renáta
és Fazakas Sára,**
Marosvásárhely

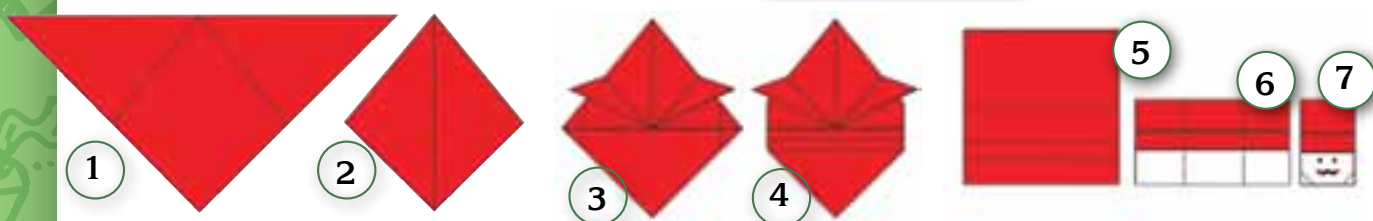

Szabó Zoltán,
Csíkszentdomokos

Kiss Evelin, Sárvásár

Nagyon szeretek háborút rajzolni, de
még jobban szeretem a Napsugárt!
Nagy György Sámuel, Csíkszereda

• A marosvásárhelyi Dacia Gimnázium III. E osztálya **Kacsó Tünde** és **Szócs Enikő** tanítónők segítségével hajtogatta az origami-huszárt.

A testhez négyzet alakú papírt tűrj félbe (1), két szárnyát hajtsd középre (2). Hajtsd fel, majd kifelé a két fület (3), a két derék-csücsköt pedig hátra, harmonikázd be, majd hajtsd hátra az alsó részt (4), ezen fog állni a huszár.

A fej egy kisebb, piros-fehér, szintén négyzet alakú papírból készül (5). Hajtogasd a rajzok szerint (6), fess szemet, bajuszt az arcra (7), vitézkötést a kabátra, ragassz forgót a csákóra.

Végül ragaszd a fejet a testhez.

Józsa Boglárka, Torda

• **Puscas Etelka szamosújvári tanítónő** osztálya sort krepp-papír szálból, illetve a rajz szerint hajtogatott, ragasztott szirmokból készült virágokkal köszöntötte a tavaszt.

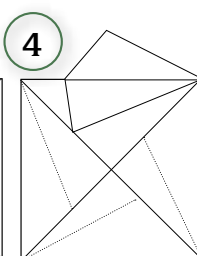
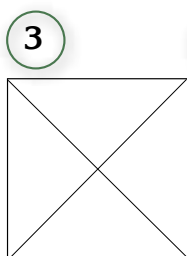
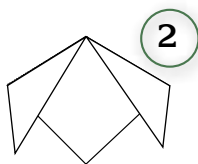
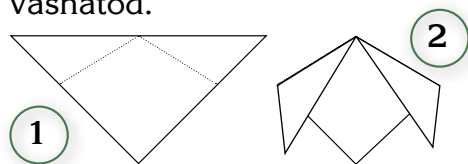
A négyzet alakú lapot hajtsd négybe, majd átlója mentén kettőbe, a keletkezett csúcst pedig kerekítsd le.

• *Mert nagyon várjuk a tavaszt, ajándékul hóvirágos márciuskát, katicabogarakat, színes szárnyú pillangókat küldünk.* A **nagybányai Nicolae Iorga Iskola III. C osztálya és Illoc Judit tanító néni**

• Hóvirágokból (a szirmok félbe hajtott, kör alakú papírból készültek), pillangókból, szívekből állította össze a tavaszi üdvözetet a **szilágysomlyói III. A osztály és tanítójuk, Szodorai Melinda.**

• **Úrsan Anna tanító néni** tavalyi negyedikesei **Gyergyóditróban** készítették ezt a tavaszi tájképet. A hajtogatás módját alább olvashatod.

A hóvirághoz a négyzet alakú lapot hajtsd kettőbe az átlója mentén (1), a keletkezett háromszög két sarkát hajts be hóvirág alakúra (2).

Így készül a fa virága és a nap: egy négyzet alakú lap négy sarkát tűrd a középpontba, majd fordítsd meg, és újra hajtsd a sarkokat középre (3). Ezután minden sarkot nyiss fel a szaggatott vonalak mentén (4).

Irkafrka

Megkaptuk a hírt a szélről: „Itt a tavasz!”

A hófoltokat viszi a tél a hátán messze-messze. Megjöttek a gólyák, érkezésüket jelezte a mocsári gólyahír. A fecskét is hazahúzta a szíve, s most itt csicserog vidáman.

Míg az élőlények ébredésükkel foglalkoznak, mi elmélyülhetünk az éledő természet csodálatában.

Udvari Hanga, Csíkszereda

Kozma Eliz, Kolozsvár

Buier Andrea, Kolozsvár

**Volfer Vanessa,
Szatmárnémeti**

A hóvirág kinyílt,
a gyermekszem csillogott.
Kis szemében ott a fény,
patak szélén a remény.

**Antal Krisztián Tamás,
Zilah**

Hóvirágok, hóvirágok,
szép kicsi virágok.
Tavasz hozza őket
mezőkre és kertekbe.
Nagymama meg leszedi,
szép vázába beteszi.

Karikás Edina, Zilah

Dévai tavasz-köszöntők:

Jönnek már a gólyák,
Megvannak a fészkek,
Apró kicsi fiókáknak
Sok-sok rovart visznek.
Tanulnak a fiókák
Sokat sokat repülni,
Ősszel messze mennek,
Mégis visszajönnek.

Gáspár-Barra Áron

Barbara Réka, Szatmárnémeti

**András Noémi,
Kolozsvár**

Eljött az első tavaszi nap. Mondja
Berci a barátainak:

– Hékás, menjünk az erdőbe.

Mikor meglátták a sok szép virágot,
nyuszikát, őzikét és mókuskákat,
akkor a csodálkozástól majd hanyatt
estek. Este a tűz mellett aludtak.

Ha el nem aludtak volna, az én
mesém is tovább tartott volna.

Székely Albert

Úram, Istenem, én itt várok valamit.
Úram, Istenem, én itt várom a tavaszt.
Tavasz, tavasz, mikor jössz?
Tavasz, tavasz, télapó aludni akar!
Tavasz, tavasz, mindenki rád vár!

Lengyel Mária Izabella

Tavasszal somfa lennék,
talpig aranyban álló.
Biztatón mosolyognék
a zsendülő világra.

Oana-Szász Noémi

Volt egyszer egy osztály. Kérdezték
a tornatanártól:

– Ki szabad menni?

– Nem, majd tavasszal.

Aztán eljött a tavasz, s megint kérdezték:

– Ki szabad menni?

– Igen.

Úgy kimentek a fiúk, hogy a folyosó
mintha robbant volna.

Koncz Levente

Jön a fecske hevesen,
kékre festi az eget.
Olvad már a nagy-nagy hó,
jön a tavasz, hó-ha-hó.

Kántor Andrea,
Marosvásárhely

Itt a tavasz, eljött már,
Jaj, hogy örül a kismadár.
Itt van, eljött, jaj, de jó,
Nincs több hó, nincs több hó.

Zerkula Szabolcs,
Gyergyószentmiklós

Mureșianu Izabella,
Szászrégen

Nézd csak ott milyen szép a táj,
Tavasz táján járunk,
Itt lehet közel már.
Ott milyen szép ibolya virít,
Amott kinyílt hóvirág fehérlik.
Bizony közel járhat már,
A tavasznak érzem az illatát.

Rájkli Andrea, Köröstarján

Ilyés Eunika Naómi, Szatmárnémeti

**Szentgericén is örülnek
a kikeletnek:**

Megjött már az öreg gólya,
Földig leér sárga orra.
Bizony jaj lesz a békának,
Kit e csőrrel nyakon vágnak.

Bereczki Ferkó

A kis szárnyad tollasodik,
kint az idő melegedik,
kivihetlek, kiscsibe,
csak a héja el ne vigyen.

Szócs Rajmond

Rég vártunk, hogy gyere,
kihalt lelkünket melegítsd fel!
Erdőt, mezőt öltöztess fel,
s szeretettel árasz el.

Kiss Adrien Evelin

**Czegő Gyula
György,**
Marosvásárhely

Tavaszkor mindig újra születik a világ,
Bimbóznak a fák, nyílnak a virágok.
Ilyenkor születnek a kicsi bárányok.

Kacsó Anita, Marosvásárhely

Friss, viruló harmat a réteken,
Feltűnő napsugár a kék égen.
Vidám lett a hangulat,
A március még itt marad.

Fóris Renáta, Szilágycseh

Nagyon szeretem a rejtvényeket, a vicceket, a kézimunkákat, a meséket, a verseket, egyszóval az egész lapot. A többi részét is várom és a tavaszt is türelmetlenül.

Dánél Dorottya, Csíkszereda

**Tavasz a málnásfürdői
IV. osztályban:**

Tél után tavasz jön,
gólya, fecske vele jön.
Kibújik a hóvirág,
rügyeiket bontják a fák.

Orosz Réka Mónika

Itt a tavasz, itt van újra,
Lassan a fák rügyei is
kibontakoznak.
Eljött a tavasz a szél
szárnyán szállva,
Megpihen nálunk
egy pár napra.

Mani Tünde Renáta

Egy szép tavaszi reggelen
fecskek ficseregnek,
a szép virágos réten
méhecskék zümmögnek.

Szechei Noémi

Az ibolya integet,
leveles lesz a liget.
Újra itt van fecske, gólya,
selymesen virít a barka.

Tomsa Johanna

Címlap: SZILÁGYI TOSA KATALIN

E lapszám támogatója:

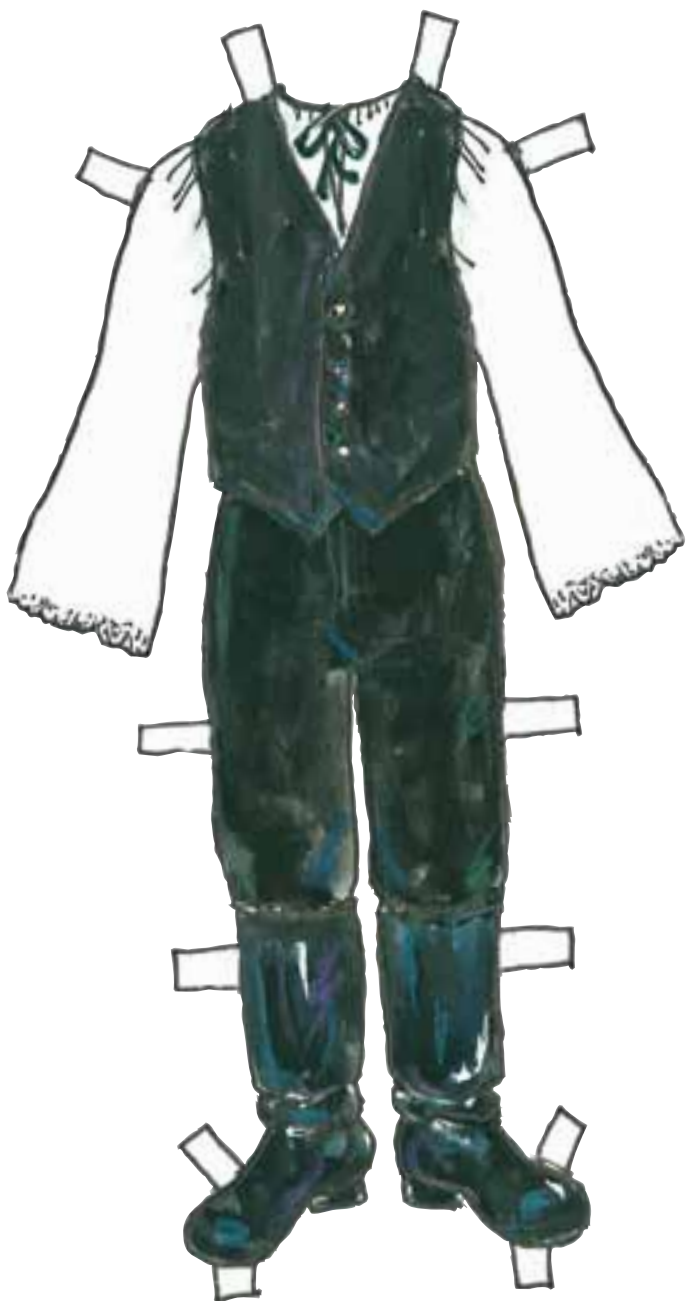
NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Műszaki szerkesztő: Várdai Éva. Honlapszerkesztő: Komáromy László.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.;
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SUC. JUDE. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. Nyomdájában.
ISSN 1221-7751

Ára 2,5 lej

ERDÉLYI NÉPVISELETEK

KÖRÖSTÁRKÁNYI LEÁNY, LEGÉNY

Csinos-fodros lányok, kakastollas, nyalka legények. Ilyen a Fekete-Körös völgyének egyetlen ma is élő népviselete.

Vágjátok ki,
és ragasszátok
nevetek mellé
a gyűjtőlapra.

Köröstárkány

